

Terugkeerschenking — geef eens een boemerang cadeau

nieuws

Nieuws: tax, legal, particulieren,

29 november 2021

Leven van dag tot dag... Dat is zowat hét motto van de voorbije twee jaar. Die voorzichtigheid, of mogen we het onzekerheid noemen, uit zich ook in onze planningstechnieken. Zo verdient de terugkeerschenking het om even extra in de *spotlight* te staan. Mogelijk hebt u al eens van het alias van deze schenkingstechniek gehoord: de “*boemerang-schenking*”.

Waarover gaat het?

Donner et retenir ne vaut

Gegeven is gegeven. Het is in de schenkings sfeer niet zo evident om op uw daden terug te komen. Om dit kracht bij te zetten, kenmerken schenkingen zich zelfs door een versterkte onherroepelijkheid. De schenker dient zich in principe dadelijk en onherroepelijk te ontdoen van de geschonken zaken en bovendien mag de schenker er niet, rechtstreeks of onrechtstreeks op terugkomen. De enige weg is vooruit; terugkomen op eerdere stappen is *not done*.

Maar, soms draait de klok wél terug

Het gaat hier dan niet over de hele jaarlijkse discussie over zomer- en winteruur. Neen het gaat erover dat het, onder bepaalde voorwaarden, wél mogelijk is om een schenking terug te draaien. We loodsten u al eerder door de meest gekende manieren om uw schenking aan een herkansing te onderwerpen.

Boemerang – schenking

Bij de terugkeerschenking gaat u de schenking echt als een boemerang inzetten. De toepassingen van deze schenkingsvorm kunnen divers zijn. Een treffend voorbeeld bestaat eruit dat u een bepaald vermogen schenkt, onder de welbepaalde ontbindende voorwaarde dat u op een bepaald moment nog in leven bent. Eenmaal dat moment voorbij is, komt het geschonkene terug naar u en bent u klaar voor het volgende rondje. Wow!?! Dat kan dat zomaar?

Stel: u staat aan de vooravond (of neem de tijd gerust iets ruimer, gewoon voor de zekerheid) van een levensbedreigende ingreep. U wil het zekere voor het onzekere nemen en u gaat een schenking organiseren. Indien u de ingreep niet zou overleven, dan is dat alvast geregeld. Maar dan slaat de paniek u om het hart. Wat als ik de ingreep wel overleef? Gegeven was toch gegeven? Dan ben ik alles kwijt! Nee, dat nooit! Naast de andere, in de praktijk gebruikte modaliteiten, zal u de schenking transformeren tot een terugkeerschenking. Dit wil zeggen dat u schenkt onder de ontbindende voorwaarde dat u binnen, bijvoorbeeld, 6 maanden nog in leven bent. We willen op zeker spelen en dus zal de schenking plaatsvinden door middel van een notariële akte en mits betaling van de toepasselijke schenkbelasting.

De ingreep verloopt voorspoedig en u bent klaar voor een zorgeloos leven. U haalt de vooropgestelde 6 maanden zonder moeite. Gevolg: de ontbindende voorwaarde treedt in werking en de schenking wordt van rechtswege ontbonden, alsof ze nooit heeft plaatsgevonden. Het geschonken vermogen komt daardoor, als een boemerang en zonder bijkomende belasting, terug naar uw vermogen.

Hoe vaak komt zo'n boemerang terug?

Enkele vooraanstaande auteurs in de rechtsleer stellen dat dergelijke schenkingstechniek wel wat uithoudingsvermogen heeft. U zou kunnen overwegen om dit systematisch, bijvoorbeeld met tussenposen van 3 jaar, uit te werken.

Allemaal goed en wel, maar wat met de fiscaliteit?

Wanneer de oorspronkelijke schenking onderworpen was aan de schenkbelasting, dan treedt er een bijzonder *adagium* in werking. U kan zich dan, mits het nauwgezet voldoen aan een aantal voorwaarden, beroepen op het *non bis in idem*-beginsel. Dit komt erop neer dat u geen 2 keer kan belast worden op het opnieuw uitvoeren van exact dezelfde feitenconstellatie. Wanneer een akte "hermaakt" wordt, dan zal deze vrijgesteld zijn van het evenredig recht.

Opnieuw verrichte rechtshandeling

Dat is de eerste vereiste. In theorie zullen er 3 rechtshandelingen voorhanden zijn, namelijk: het uitvoeren van de oorspronkelijke schenking, de ontbinding van rechtswege van deze schenking en de nieuwe schenking.

De nieuwe rechtshandeling moet van dezelfde aard zijn als de oorspronkelijke handeling. Is de eerste handeling een schenking, dan moet de tweede handeling dat ook zijn. Bovendien moeten beide rechtshandelingen betrekking hebben op exact dezelfde goederen (niet meer en niet minder) en moeten zij afgesloten zijn tussen dezelfde personen, in dezelfde hoedanigheid.

Evenredig recht mag niet vatbaar zijn voor teruggaaf

Wanneer het oorspronkelijk geheven registratierecht vatbaar is voor teruggaaf, kan al het

voorgaande uiteraard geen doorgang vinden. Het valt niet te rijmen dat u een vrijstelling krijgt om een dubbele belasting te vermijden, indien u de oorspronkelijk betaalde belasting zou terugkrijgen. *Non bis in idem* beoogt de effectieve dubbele taxatie van exact dezelfde transactie.

Conclusie

De boemerang – schenking, of de terugkeerschenking, kan zeker perspectieven openen in het licht van uw planning. Echter, enige voorzichtigheid is daarbij wel geboden. Contacteer de juristen van aternio voor advies op uw persoonlijke maat.

Bron:

F. WERDEROY, *Registratierechten I*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2020, nr. 627 e.v., p. 1030 e.v.

N. GEELHAND DE MERXEM, “De ontbinding van een schenking om een nieuwe schenking door te voeren is belastingvrij en geen fiscaal misbruik”, *LegalNews* 13 februari 2020.

Eveline Smet *senior manager legal*
e.smet@atern.io

Check atern.io/nieuws voor
meer finance, tax en legal
nieuws.

aternio